

85.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH**

z dnia 28 stycznia 1933 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych

obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 748) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251) z uwzględnieniem zmian tekstu, wprowadzonych ustawą z dnia 28 stycznia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 214) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 748).

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Załącznik do obw. Min. Spraw Wojskowych z dn. 28 stycznia 1933 r. (poz. 85).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 7 marca 1928 r.

**o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców
marynarki wojennej.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

TYTUŁ I.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 1.

Marynarka wojenna, jako część składowa sił zbrojnych Państwa, będących ochroną i ostoją wolności i niepodległości Rzeczypospolitej, będzie po wsze czasy podlegać opiece Narodu.

Art. 2.

Żołnierz jest obywatelem, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronięcia Ojczyzny i gotowości w każdej chwili oddania życia w jej obronie.

W szczególności winien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie i uczciwie służbę narodową, być dbałym, sprawiedliwym dowódcą, opiekunem i wychowawcą podwładnych żołnierzy — posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i doskonałym kolegą, oraz życzliwym współobywatelem całej ludności, której praca i patriotyzm są warunkiem siły wojska.

Art. 3.

W marynarce wojennej żołnierze dzielą się na:

- 1) oficerów marynarki wojennej,
- 2) podoficerów marynarki wojennej,
- 3) szeregowców marynarki wojennej.

Art. 4.

Szeregowi marynarki wojennej dzielą się na:

- 1) szeregowych wykonywających powszechny obowiązek wojskowy, wśród których rozróżnia się:
  - a) szeregowych, odbywających służbę obowiązkową lub ochotniczą na mocy ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, czyli szeregowych marynarki wojennej służby czynnej;
  - b) szeregowych, wykonywających powszechny obowiązek wojskowy w rezerwie, czyli szeregowych rezerwy marynarki wojennej;
  - c) szeregowych, wykonywających powszechny obowiązek wojskowy w pospolitem ruszeniu, czyli szeregowych pospolitego ruszenia marynarki wojennej;
- 2) szeregowych, pełniących czynną służbę wojskową na mocy dobrowolnego zobowiązania, wśród których rozróżnia się:
  - a) szeregowych nadterminowych marynarki wojennej,
  - b) szeregowych zawodowych marynarki wojennej,
  - c) szeregowych-uczników oficerskiej szkoły marynarki wojennej.

Art. 5.

Każdy szeregowy marynarki wojennej może uzyskać stopień oficera marynarki wojennej, jeżeli odpowiada warunkom, określonym ustawą o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów polskiej marynarki wojennej.

Art. 6.

W marynarce wojennej ustanawia się następujące stopnie:

- 1) szeregowcy:
  - a) marynarz,
  - b) starszy marynarz;
- 2) podoficerowie marynarki wojennej:
  - a) mat,
  - b) bosmanmat,
  - c) bosman,
  - d) st. bosman,
  - e) chorągży marynarki.

Upoważnia się Ministra Spraw Wojskowych do określenia również innych nazw stopni wojskowych w marynarce wojennej, zależnie od potrzeby.

Art. 7.

Każdy żołnierz marynarki wojennej składa przysięgę w następującem brzmieniu:

1) chrześcijanie wszystkich wyznań:
„Przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Trójcy Świętej Jedyńemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, chorągwi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej wal-

czyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać, jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jęgo Męka. Amen".

2) niechrześcijanie prócz muzułmanów:

„Przysięgam Bogu Wszchemogącemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, choraǳi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać, jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg. Amen".

3) muzułmanie:

„Przysięgam Panu Bogu Jedynemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, choraǳi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać, jak prawy żołnierz polski. Bereetjum Mine Allahiviy, veresulini illeclizine a hetdeteum minel masiurkine Billagi, Wallagi, Tallagi. Amin".

Art. 8.

Szeregowi marynarki wojennej, pozostający w stosunku pokrewieństwa do czwartego stopnia włącznie, lub powinowaci do drugiego stopnia włącznie, zstępni i wstępni nie mogą równocześnie pełnić funkcji, związanych z administracją pieniężną lub materiałową w tej samej formacji (zakładzie lub urzędzie wojskowym), ani też pełnić równocześnie funkcji o powyższym charakterze w formacjach (zakładach i urzędach wojskowych), które są sobie bezpośrednio podporządkowane pod względem administracji pieniężnej lub materiałowej.

Art. 9.

Szeregowi marynarki wojennej pod względem pełnionych funkcji dzielą się według specjalności.

Ilość, rodzaje specjalności, tudzież tytuły funkcyjne ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 10.

Szeregowi marynarki wojennej zachowują nadaną im specjalność przez cały czas pełnionej w marynarce wojennej służby czynnej oraz służby w rezerwie lub w pospolitem ruszeniu.

Przeniesienie szeregowego z jednej specjalności do innej może nastąpić:

1) o ile wymagają tego względy służbowe;

2) na własną prośbę — jeśli na to zezwalają względy służbowe.

Art. 11.

Podoficer i szeregowiec marynarki wojennej, pełniący służbę czynną, jest obowiązany do noszenia przepisowego umundurowania i uzbrojenia.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu oraz o noszeniu munduru wydaje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 12.

Uprawnienia szeregowych marynarki wojennej z tytułu posiadanych odznaczeń regulują osobne ustawy.

Art. 13.

Szeregowym służby czynnej, nadterminowym i zawodowym marynarki wojennej nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych, ani brać udziału w życiu politycznym.

Postanowienie to nie odnosi się do szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stanie spoczynku.

Art. 14.

Na zawarcie związku małżeńskiego obowiązany jest szeregowy służby czynnej oraz szeregowy nadterminowy marynarki wojennej otrzymać zezwolenie władzy przełożonej.

Zezwolenie może być udzielone w wyjątkowych, uwzględnienia godnych, wypadkach.

Warunki, niezbędne do otrzymania zezwolenia, reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Zawieranie związków małżeńskich przez szeregowych zawodowych marynarki wojennej reguluje art. 60.

Art. 15.

Szeregowy służby czynnej lub nadterminowy marynarki wojennej, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, zostaje przeniesiony do rezerwy. Szeregowy taki nie może być powołany do służby wojskowej nawet w czasie mobilizacji.

Odpowiednie postanowienia, dotyczące podoficerów i szeregowców zawodowych marynarki wojennej, zawiera art. 81.

Art. 16.

Rodzaje i czas trwania urlopów dla szeregowych marynarki wojennej oraz uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczące udzielania urlopów, ustala w czasie pokoju i na czas wojny rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Urlopy szeregowych zawodowych marynarki wojennej regulują art. 66 — 72.

Art. 17.

Szeregowy marynarki wojennej, dopuszczający się czynów uwłaczających godności żołnierza lub niespełniający należycie swych obowiązków, nawet gdyby dany czyn nie podpadał pod rygory ustaw karnych, będzie odpowiadał w myśl przepisów dyscyplinarnych.

Art. 18.

Przepisy dyscyplinarne normują wzajemny stosunek przełożonych i podwładnych, starszych i młodszych.

Przepisy dyscyplinarne, wspólne dla wojska i marynarki wojennej, ustala do czasu ustawowego

ich unormowania rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 19.

Uposażenie szeregowych marynarki wojennej określa odrębne ustawy względnie rozporządzenia.

Art. 20.

Obowiązki i uprawnienia służbowe szeregowych marynarki wojennej, nieuregulowane ustawowo, określa regulaminy i instrukcje, wydane przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 21.

Szeregowi marynarki wojennej mogą być na własną prośbę lub też z urzędu przenieszeni do formacji wojska. Również szeregowi wojska mogą być na własną prośbę lub z urzędu przenieszeni do marynarki wojennej.

Bliższe postanowienia będą wydane w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych.

TYTUŁ II.

Rozdział I.

Szeregowi marynarki wojennej służby czynnej. Postanowienia ogólne.

Art. 22.

Szeregowym marynarki wojennej służby czynnej staje się każdy, kto został przyjęty do służby wojskowej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, z chwilą zaliczenia do stanu faktycznego jednej z formacji marynarki w sposób, który ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 23.

Szeregowi, którzy ukończą z pomyślnym wynikiem szkołę podchorążych rezerwy marynarki wojennej, otrzymują tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej.

Z tytułu tego nie korzystają wymienieni szeregowi w czasie należenia ich do grupy szeregowych uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej lub do grupy szeregowych uczniów szkół wojskowych.

U szeregowych pospolitego ruszenia marynarki wojennej zmienia się ten tytuł na tytuł podchorążego pospolitego ruszenia marynarki wojennej.

Osoby, którym przysługuje tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, tracą ten tytuł na skutek:

- 1) osiągnięcia stopnia oficerskiego,
- 2) prawomocnego wyroku sądowego, pociągającego za sobą degradację,
- 3) orzeczenia komisji dyscyplinarnej, pociągającego za sobą degradację.

Obowiązki i prawa szkolne szeregowych podchorążych rezerwy marynarki wojennej ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 24.

Wykonywanie zawodów cywilnych oraz oddawanie się jakimkolwiek ubocznym zajęciom jest szeregowym marynarki wojennej służby czynnej wzbronione.

regowym marynarki wojennej służby czynnej wzbronione.

Art. 25.

Starsi marynarze i podoficerowie marynarki wojennej mogą być zdegradowani jedynie wskutek:

- 1) prawomocnego wyroku sądowego,
- 2) orzeczenia dyscyplinarnego.

Degradacja pociąga za sobą powrót do stopnia marynarza, a u szeregowego nadterminowego lub zawodowego marynarki wojennej również zwolnienie ze służby zawodowej.

Art. 26.

Czasu trwania kary pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu karnego powszechnego lub wojskowego, nie wlicza się zatem niczo szeregowym marynarki wojennej do czasu służby wojskowej, ustalonej ustawą o powszechnym obowiązku wojskowym.

Art. 27.

Szeregowi marynarki wojennej zostają przeniesieni do rezerwy względnie pospolitego ruszenia:

- 1) po odbyciu służby czynnej, o ile nie pozostają nadal w marynarce wojennej w charakterze szeregowych nadterminowych lub zawodowych marynarki wojennej,
- 2) wskutek orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej,
- 3) w myśl art. 15.

Art. 28.

Szeregowi marynarki wojennej zostaje zwolniony od obowiązku służby wojskowej na zasadzie:

- 1) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym,
- 2) orzeczenia wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej,
- 3) prawomocnego wyroku sądowego.

Awanse.

Art. 29.

Awansowanie szeregowego marynarki wojennej do stopnia chorążego marynarki włącznie następuje zarówno w czasie pokoju, jak i w czasie wojny o jeden stopień, o ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej.

Art. 30.

Awanse szeregowych marynarki wojennej następują w zależności od stopnia w myśl zasad, ustalonych w niniejszym rozdziale, po przesłużeniu w każdym poszczególnym stopniu co najmniej tego okresu czasu, który jest określony w niniejszym rozdziale dla każdego stopnia, na podstawie wniosków, opartych jedynie na kwalifikacjach, przedstawionych w drodze służbowej odnośnie do każdego kandydata przez jego przełożonych i w miarę wakansów, przewidzianych etatami marynarki wojennej.

Art. 31.

Okres czasu i warunki wymagane dla awansu w poszczególnych stopniach ustala się w następujący sposób:

1) na starszego marynarza — po przesłużeniu w stopniu marynarza co najmniej 4 miesiące i po otrzymaniu zasadniczego wykszolenia w swojej specjalności;

2) na mata — po ukończeniu z pomyślnym wynikiem szkoły podoficerskiej względnie po otrzymaniu wykszolenia, odpowiadającego szkole podoficerskiej danej specjalności;

3) na bosmanmata — po przesłużeniu w stopniu mata co najmniej 24 miesiące;

4) na bosmana — po ukończeniu z pomyślnym wynikiem kursu bosmańskiego i po przesłużeniu w stopniu bosmanmata co najmniej 24 miesiące;

5) na starszego bosmana — po przesłużeniu w stopniu bosmana co najmniej 36 miesiące;

6) na chorążego marynarki — po przesłużeniu w stopniu starszego bosmana co najmniej 4 lat i po ukończeniu specjalnego kursu.

Ministrowi Spraw Wojskowych (organom przez niego upoważnionym) przysługuje prawo skrócenia okresu czasu, wymienionego w punkcie 3, do 12 miesięcy, a w punkcie 5 — 24 miesięcy.

Art. 32.

Szeregowi marynarki wojennej, którzy ukończyli z pomyślnym wynikiem co najmniej:

1) 6 klas szkoły państwowej lub prywatnej, posiadającej uprawnienia gimnazjum państwowego,

2) 3 kursy seminarjum nauczycielskiego lub

3) taką ilość klas (kursów) szkół zawodowych, jaką rozporządzenie właściwych ministrów, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, uzna za równoznaczne z cenzusem wykształcenia, przewidzianym w punktach 1) i 2) niniejszego artykułu, — mogą być awansowani niezależnie od wakansów w stopniach, przewidzianych etatami marynarki wojennej.

Art. 33.

Szeregowym marynarki wojennej, którzy odbywają skróconą czynną służbę wojskową w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, może być nadany wyższy stopień na podstawie zasad, które ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, przyczem postanowienia art. 29 i 31 nie mają zastosowania.

Art. 34.

Niezależnie od niezbędnych okresów czasu, przewidzianych w art. 31, może każdy szeregowy marynarki wojennej awansować za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 35.

W razie śmierci szeregowego marynarki wojennej wskutek przyczyn, związanych ze służbą wojskową, w wypadkach, w których stwierdzono wyjątkowe zasługi szeregowego, może on być mianowany po śmierci podporucznikiem marynarki wojennej.

Art. 36.

Prawo awansowania szeregowych marynarki wojennej do stopnia starszego bosmana włącznie przysługuje przełożonemu o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku, zaś na stopień chorążego marynarki Ministrowi Spraw Wojskowych względnie uprawnionemu przez niego przełożonemu.

Art. 37.

Każdorazowy awans szeregowego marynarki wojennej powinien być stwierdzony przez ogłoszenie go w rozkazie, wydanym przez dowódcę, uprawnionego do awansowania, przyczem powinna być podana data, od jakiej awans nastąpił.

Art. 38.

W czasie wojny warunki dla awansu mogą być rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej zmienne w kierunku zmniejszenia wymaganego czasu służby, potrzebnego do awansu.

Art. 39.

Szeregowi, ukarani sądownie przed służbą lub podczas służby za przestępstwa z chęci zysku lub inne przestępstwa hańbiące, nie mogą być awansowani.

Szeregowi, przeciw którym wszczęto postępowanie sądowe lub dyscyplinarne, są wyłączeni od awansów na czas postępowania.

W razie zaniechania, umorzenia postępowania lub uniewinnienia przez sąd karny, lub też ukarania dyscyplinarnego, o ile kara nie jest degradacją, awansują szeregowi na podstawie ogólnych przepisów.

Zasądzonym wyrokiem na karę pozbawienia wolności — czasu pozbawienia wolności nie wlicza się do okresu czasu, wymaganego dla awansu.

Awanse tytularne.

Art. 40.

Szeregowy marynarki wojennej może otrzymać tytularny stopień podoficerski niezależnie od wakansów w stopniach, przewidzianych etatami marynarki wojennej.

Art. 41.

Przy nadawaniu tytularnych stopni podoficerskich obowiązują okresy czasu, przewidziane w art. 31.

Art. 42.

Starszy marynarz, posiadający tytularny stopień podoficerski, lub podoficer marynarki wojennej, posiadający wyższy stopień tytularny, pełni w miarę wolnego etatu funkcję podoficera posiadanego stopnia tytularnego, zaś w braku wolnego etatu — funkcję podoficera rzeczywiście posiadanego stopnia, względnie starszego marynarza.

Art. 43.

Podoficer tytularny pobiera uposażenie według posiadanego rzeczywistego stopnia.

Rozdział II.

Szeregowi rezerwy marynarki wojennej i szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej.

Art. 44.

Szeregowi rezerwy marynarki wojennej i szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej nie mogą w czasie powołania ich do czynnej służby brać udziału w życiu politycznym.

Art. 45.

Szeregowy rezerwy lub pospolitego ruszenia marynarki wojennej, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, nie może być powołany do służby wojskowej aż do wygaśnięcia mandatu.

Art. 46.

Postanowienia art. 11, 12, 16 ust. 1, 17, 18, 20, 21, 25, 26 i 28 mają zastosowanie do szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej w czasie powołania ich do czynnej służby w marynarce wojennej.

Art. 47.

Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia marynarki wojennej, powołani do czynnej służby w marynarce wojennej, mogą być awansowani przy odpowiednim stosowaniu zasad, przewidzianych w art. 29 — 43.

Art. 48.

Szeregowi rezerwy marynarki wojennej mogą być mianowani na własną prośbę szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej, jeśli odpowiadają warunkom, wymaganim do mianowania szeregowym zawodowym marynarki wojennej.

Art. 49.

Szeregowi pospolitego ruszenia marynarki wojennej nie mogą być mianowani szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej.

Art. 50.

Postanowienia co do przyjmowania szeregowych rezerwy i mianowania ich szeregowymi zawodowymi marynarki wojennej ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł III.

Szeregowi nadterminowi marynarki wojennej.

Art. 51.

Szeregowi marynarki wojennej po odbyciu służby czynnej w marynarce wojennej mogą być pozostawieni na własną prośbę w służbie czynnej jako szeregowi nadterminowi marynarki wojennej.

Art. 52.

Szeregowi marynarki wojennej, ubiegający się o przyjęcie do służby w charakterze szeregowych nadterminowych marynarki wojennej, powinni zobowiązać się pisemnie do służby w marynarce wojennej na przeciąg 2 lat. Po upływie tego czasu zobowiązanie może być przedłużane z roku na rok.

Art. 53.

W razie mianowania szeregowego nadterminowego marynarki wojennej szeregowym zawodowym marynarki wojennej, czas przebyty w służbie w charakterze szeregowego nadterminowego marynarki wojennej, zalicza się do czasu służby zawodowej.

Art. 54.

Postanowienia art. 23 — 43 włącznie mają odpowiednie zastosowanie do szeregowych nadterminowych marynarki wojennej.

R o z d z i a ł IV.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej.
Postanowienia ogólne.

Art. 55.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej pełnią służbę we wszystkich rodzajach specjalności, ustalonych w marynarce wojennej rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 56.

Kandydaci na podoficerów zawodowych i starszych marynarzy zawodowych w marynarce wojennej zobowiązują się pisemnie do służby w marynarce wojennej w charakterze podoficera zawodowego, względnie starszego marynarza zawodowego, na pierwszy okres czasu przez 11 lat od daty mianowania.

Art. 57.

Po upływie okresu zobowiązania, przewidzianego w art. 56 może podoficer zawodowy, względnie starszy marynarz zawodowy marynarki wojennej, być pozostawiony nadal na własną prośbę w służbie wojskowej, jako podoficer zawodowy, względnie starszy marynarz zawodowy marynarki wojennej, jeśli zobowiązuje się do dalszej służby wojskowej w marynarce wojennej na okres czasu co najmniej 3 lat.

Zobowiązanie powyższe może być odnawiane.

Szczegółowe przepisy co do długości okresów, na jakie mają być odnawiane zobowiązania, a to zależnie od specjalności, wydaje Minister Spraw Wojskowych w drodze rozporządzenia.

Art. 58.

W razie mobilizacji lub o ile Rada Ministrów zarządzi powołanie rezerwistów marynarki wojennej lub pewnych ich kategorii ze względu na bezpieczeństwo Państwa, szeregowi zawodowi marynarki wojennej pozostają w służbie zawodowej marynarki wojennej przymusowo, zachowując wszelkie uprawnienia osobiste.

Art. 59.

Postanowienie art. 24 odnosi się również do szeregowych zawodowych marynarki wojennej.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej w stanie nieczynnym może wykonywać zawód cywilny za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych.

Przepisy powyższe (ustępy pierwszy i drugi art. 59) nie odnoszą się do szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stanie spoczynku.

Art. 60.

Na zawarciu związku małżeńskiego szeregowy zawodowy marynarki wojennej jest obowiązany otrzymać zezwolenie przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

Warunki udzielenia zezwolenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 61.

Podoficer zawodowy lub starszy marynarz zawodowy marynarki wojennej przestaje być podoficerem (szeregowcem) zawodowym wskutek:

- a) osiągnięcia stopnia podporucznika;
- b) utraty obywatelstwa polskiego lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z powodu ubiegania się o obce obywatelstwo;
- c) przeniesienia do rezerwy lub pospolitego ruszenia;
- d) skazującego wyroku sądu wojskowego na karę wydalenia z wojska lub degradacji, albo też wyroku sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą, w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego, karę wydalenia z wojska lub degradacji;
- e) orzeczenia komisji dyscyplinarnej;
- f) zarządzenia wykluczenia z wojska na zasadach określonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym.

Art. 62.

Podoficerem zawodowym, względnie starszym marynarzem zawodowym marynarki wojennej, może być mianowany ten, kto:

1) odbył ustawowo przewidzianą służbę czynną, przesłużył co najmniej 2 lata w charakterze szeregowego nadterminowego i uzyskał stopień starszego marynarza. Ministrowi Spraw Wojskowych (organowi przez niego upoważnionemu) przysługuje prawo skrócenia dwuletniego okresu służby nadterminowej;

2) jest nieposzlakowanym obywatelem Państwa Polskiego, którego patriotyzm i lojalność państwowa nie ulega żadnej wątpliwości;

3) posiada odpowiednie kwalifikacje;

4) posiada znajomość języka polskiego w słowie i piśmie, oraz ukończył co najmniej 7 klas szkoły powszechnej; w wyjątkowych i na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach może Minister Spraw Wojskowych (organ przez niego upoważniony) zwalniać od warunku ukończenia 7 klas szkoły powszechnej na zasadach, które określa rozporządzenie wykonawcze;

5) odpowiada specjalnym warunkom, wymaganym dla danej specjalności;

6) w wypadku niepełnoletności przedstawił zezwolenie ojca, względnie opiekuna;

7) jest zdolny fizycznie do służby w marynarce wojennej.

Art. 63.

Prawo mianowania szeregowym zawodowym marynarki wojennej tudzież prawo pozostawienia w służbie zawodowej (art. 56, 57) przysługuje przełożonemu o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, względnie innemu przełożonemu, któremu to prawo przyzna Minister Spraw Wojskowych.

Art. 64.

Mianowanie szeregowym zawodowym marynarki wojennej powinno być stwierdzone przez ogło-

szenie w rozkazie, wydanym przez dowódcę, urawnionego do mianowania, przyczem powinna być podana data mianowania.

Art. 65.

Postanowienia artykułów 29—31 włącznie i art. 34—43 włącznie mają zastosowanie również do szeregowych zawodowych marynarki wojennej.

Urlopy.

Art. 66.

Ogólna ilość czasu, przebytego przez szeregowego zawodowego marynarki wojennej w ciągu jednego roku kalendarzowego na urlopach wypoczynkowym, służbowym i okolicznościowym, z zachowaniem uposażenia — nie może przekraczać 6 tygodni.

Art. 67.

Czas trwania urlopu wypoczynkowego, do którego przysługuje prawo każdemu szeregowemu zawodowemu marynarki wojennej w granicach do 4 tygodni w przeciągu roku kalendarzowego w zależności od czasu służby i stopnia, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 68.

Urlopy z przyczyn służbowych mogą być udzielane przy służbowem przeniesieniu szeregowego zawodowego marynarki wojennej do innej miejscowości dla uregulowania spraw osobistych, wynikłych wskutek przeniesienia — do 2 tygodni, w zależności od oddalenia miejsca nowego przydziału od ostatniego miejsca służby oraz stosunków służbowych i rodzinnych.

Urlopy z innych przyczyn służbowych mogą być w drodze wyjątku udzielane przez Ministra Spraw Wojskowych w wypadkach, w których udzielenie takiego urlopu uzna za konieczne.

Art. 69.

Udzielanie urlopów okolicznościowych w sprawach osobistych jest dopuszczalne tylko w szczególnych ważnych wypadkach, przyczem urlopy takie nie mogą przekraczać 7 dni.

Art. 70.

W wypadkach złego stanu zdrowia przysługuje szeregowemu zawodowemu marynarki wojennej prawo do otrzymania urlopu kuracyjnego, którego czas trwania nie może przekraczać 6 miesięcy w przeciągu jednego roku kalendarzowego. Urlop kuracyjny udzielany bywa jedynie na podstawie orzeczenia lekarskiego.

Art. 71.

Czasowe wstrzymanie urlopów w marynarce wojennej lub w pewnych jej częściach może zarządzić wyłącznie Minister Spraw Wojskowych, z wyjątkiem tych wypadków, w których z powodu zagrożenia pewnych miejscowości chorobami zakaźnymi natychmiastowe zawieszenie urlopów z tych lub do tych miejscowości leży w zakresie działania odnośnego

dowódcy okręgu korpusu lub dowódcy wybrzeża morskiego.

Art. 72.

Uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczący udzielania urlopów, reguluje na czas pokoju i na czas wojny rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Uposażenie.

Art. 73.

Uposażenie szeregowych zawodowych marynarki wojennej określa odrębna ustawa.

Do czasu ustawowego uregulowania uposażenia chorążego marynarki przyrównane jest ono do uposażenia chorążego.

Uposażenie szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stanie spoczynku reguluje odrębna ustawa.

Stany zawodowego szeregowego marynarki wojennej oraz przeniesienie do rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 74.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej może się znajdować:

- 1) w stanie czynnym,
- 2) w stanie nieczynnym,
- 3) w stanie spoczynku.

Art. 75.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej znajduje się w stanie czynnym, gdy należy do stanu faktycznego jednej z formacji marynarki wojennej w ramach ogólnego etatu marynarki wojennej.

Wszelkie stanowiska podoficerskie od stopnia bosmanmata wzwyż powinny być obsadzone przez szeregowych zawodowych marynarki wojennej w odpowiednich stopniach.

Stanowiska wolne wskutek znajdowania się pewnej ilości szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stanie nieczynnym powinny pozostać częściowo wakuujące.

Ilość wakujących stanowisk określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 76.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej znajduje się w stanie nieczynnym, gdy czasowo nie pełni służby, wynikającej ze stanu czynnego.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej może być przeniesiony w stan nieczynny przez uprawnionego do tego przełożonego, wskutek:

- 1) własnej prośby o urlop, przewidziany w art. 77,
- 2) czasowej niezdolności do służby, stwierdzonej przez wojskową komisję rewizyjno-lekarską,
- 3) zredukowania etatów,
- 4) dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych,
- 5) sprawowania mandatu do Sejmu lub Senatu Rzeczypospolitej.

Szeregowych zawodowych marynarki wojennej przenosi w stan nieczynny przełożony o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu względnie inny przełożony, któremu to prawo przyzna Minister Spraw Wojskowych.

Art. 77.

Celem odbycia przez podoficera zawodowego marynarki wojennej, względnie starszego marynarza zawodowego marynarki wojennej, kursu lub praktyki, potrzebnej do uzyskania stanowiska w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, przysługuje mu po przesłużeniu co najmniej 10 lat na stanowisku podoficera lub starszego marynarza zawodowego prawo do jednorazowego urlopu na przeciąg 6 miesięcy z ostatnim roku służby, udzielonego przez przełożonego, uprawnionego do przenoszenia podoficerów i starszych marynarzy zawodowych w stan nieczynny.

Szeregowy zawodowy, znajdujący się w stanie nieczynnym wskutek otrzymania takiego urlopu, nie może być bez prośby ze swej strony przez czas trwania urlopu, z wyjątkiem mobilizacji względnie powołania rezerwistów marynarki wojennej lub pewnej ich kategorii — powołany zpowrotem do stanu czynnego.

Przez czas trwania tego urlopu przysługują szeregowemu zawodowemu marynarki wojennej wszystkie uprawnienia stanu czynnego.

Art. 78.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej, który przez więcej niż 6 następujących po sobie miesięcy nie jest w możności pełnić służby z powodu złego stanu zdrowia, powinien być przedstawiony wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, która orzeka o długości czasu, przez jaki ma szeregowy zawodowy przebywać w stanie nieczynnym.

Po upływie terminu, oznaczonego przez tę komisję, powinien być szeregowy zawodowy marynarki wojennej ponownie przedstawiony wojskowej komisji rewizyjno-lekarskiej, która orzeka, czy może być przeniesiony zpowrotem do stanu czynnego, czy też ma nadal pozostawać w stanie nieczynnym.

Okres czasu pozostawania szeregowego zawodowego marynarki wojennej w stanie nieczynnym nie może przekraczać jednego roku bez przerwy, względnie półtora roku w przeciągu lat 6.

Z upływem powyższych terminów powinien szeregowy zawodowy w razie jego dalszej niezdolności do służby być przeniesiony w stan spoczynku.

Czas, przebyty w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby wojskowej, zalicza się szeregowym zawodowym marynarki wojennej do okresu czasu niezbędnego do awansu jedynie w tym wypadku, jeżeli ta niezdolność została wywołana przyczynami, związanymi z pełnieniem służby wojskowej.

Art. 79.

Szeregowym zawodowym marynarki wojennej, przeniesionym w stan nieczynny z powodu zredukowania etatów, przysługują w przeciągu półtora roku wszystkie uprawnienia stanu czynnego. Wakanse, powstające w stopniach, jakie posiadają szeregowi marynarki wojennej, znajdujący się z powyższego powodu w stanie nieczynnym, powinny być obsadzone przede wszystkim przez tych podoficerów zawodowych.

Art. 80.

Szeregowym zawodowym marynarki wojennej, przeniesionym w stan nieczynny z powodu dostania

się do niewoli (zaginięcia na terenie działań wojennych), po ich powrocie i przeprowadzeniu postępowania rehabilitacyjnego zalicza się ten czas do okresu czasu niezbędnego do awansu.

Art. 81.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, nie otrzymuje przez czas sprawowania mandatu uposażenia służbowego, zostaje przeniesiony w stan nieczynny i nie przysługuje mu prawo noszenia munduru wojskowego.

Z tytułu sprawowania mandatu szeregowy zawodowy marynarki wojennej jest zwolniony od wszelkiej zależności służbowej.

Szeregowemu zawodowemu marynarki wojennej, piastującemu mandat do Sejmu lub Senatu Rzeczypospolitej, nie przysługują uprawnienia i obowiązki służbowe w stosunku do innych wojskowych.

Z chwilą wygaśnięcia mandatu zostaje szeregowy zawodowy marynarki wojennej przeniesiony z powrotem do stanu czynnego.

Art. 82.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej znajduje się w stanie spoczynku, gdy został definitywnie zwolniony od pełnienia służby na stanowisku, przewidzianem etatami marynarki wojennej, z powodów i na warunkach, ustalonych w ustawie o uposażeniu emerytalnym.

Art. 83.

Granicą wieku, po osiągnięciu której powinni szeregowi zawodowi marynarki wojennej być przeniesieni w stan spoczynku, jest ukończenie pięćdziesięciu sześciu lat życia.

Art. 84.

Szeregowych zawodowych marynarki wojennej przenosi w stan spoczynku przełożony o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, względnie inny przełożony, któremu to prawo przyzna Minister Spraw Wojskowych.

Art. 85.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej — inwalidzi, którzy mimo swego inwalidztwa nadają się do służby w marynarce wojennej, mogą stosownie do uznania przełożonego, uprawnionego do przenoszenia szeregowych zawodowych marynarki wojennej w stan spoczynku, być pozostawieni nadal w stanie czynnym.

Art. 86.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej, przeniesiony w stan spoczynku, może być powołany przez Ministra Spraw Wojskowych do służby czynnej w razie mobilizacji na czas potrzeby.

Art. 87.

Szeregowi zawodowi marynarki wojennej mogą być przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

1) na własną prośbę, o ile zostanie ona uwzględniona przez właściwego przełożonego,

2) z rozkazu właściwego przełożonego — po upływie czasu, na jaki zobowiązał się szeregowy zawodowy służyć w marynarce wojennej.

Właściwym przełożonym w myśl niniejszego przepisu jest przełożony o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, względnie inny przełożony, któremu to prawo przyzna Minister Spraw Wojskowych.

Art. 88.

Podoficerom zawodowym lub starszym marynarzom zawodowym marynarki wojennej po przesłużeniu co najmniej 15 lat w służbie wojskowej, uzasadniającej prawo do uposażenia emerytalnego, z którymi nie odnowiono zobowiązania i którym nie można nadać stanowiska w administracji wojskowej, zapewnia Państwo otrzymanie odpowiadających ich kwalifikacjom stanowisk w służbie państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych z zaliczeniem czasu służby wojskowej do emerytury. W braku tych stanowisk zostają oni przeniesieni w stan spoczynku z prawem do zaopatrzenia emerytalnego, zgodnie z ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Podoficerom zawodowym lub starszym marynarzom zawodowym marynarki wojennej, którzy wskutek utraty zdrowia w związku ze służbą wojskową, stwierdzonej orzeczeniem komisji wojskowo-lekarskiej, zostali zwolnieni przed upływem 15 lat ze służby wojskowej, uzasadniającej prawo do uposażenia emerytalnego, również zapewnia Państwo otrzymanie stanowisk, wymienionych w ustępie pierwszym.

W braku tych stanowisk, lub jeżeli stan zdrowia podoficera lub starszego marynarza zawodowego marynarki wojennej nie pozwala mu na pełnienie służby na zaofiarowanym stanowisku, może on być przeniesiony w stan spoczynku z prawem do zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli odpowiada warunkom, określonym w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Tryb nadawania stanowisk, określonych w ust. 1 i 2, normuje rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 88a.

O ile podoficer zawodowy, względnie starszy marynarz zawodowy marynarki wojennej, po przesłużeniu 15 lat w służbie wojskowej nie chce odnowić zobowiązania do dalszej służby zawodowej, ewentualnie nie chce przyjąć ofiarowanego mu stanowiska w służbie cywilno - państwowej, wówczas traci prawo do emerytury, a otrzymuje odprawę w myśl art. 94 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

Odprawa należy się również tym podoficerom zawodowym, względnie starszym marynarzom zawodowym marynarki wojennej, którzy przed upływem 15 lat w służbie wojskowej, a po przesłużeniu czasu ponad dwa lata w charakterze podoficera zawodowego, względnie starszego marynarza zawodowego marynarki wojennej, wyjdą z czynnej służby w marynarce wojennej, nie nabywając praw do zaopatrzenia emerytalnego.

TYTUŁ III.

SZEREGOWI UCZNIOWIE OFICERSKIEJ SZKOŁY MARYNARKI WOJENNEJ.

Art. 89.

Szeregowym uczniem oficerskiej szkoły marynarki wojennej staje się ten, kto na zasadzie ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym obowiązany jest do służby czynnej lub też uprawniony do służby w charakterze ochotnika i zostanie przyjęty oraz zaliczony do stanu faktycznego uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej.

Art. 90.

Szeregowi — uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej otrzymują tytuł podchorążego.

Art. 91.

Warunki przyjęcia do oficerskiej szkoły marynarki wojennej, jako też warunki przenoszenia uczniów z tej szkoły do innych szkół wojskowych ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 92.

Uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej nie otrzymują stopni szeregowych marynarki wojennej, wskazanych w art. 6.

Szeregowi, wstępujący do oficerskiej szkoły marynarki wojennej, zachowują swoje stopnie wojskowe, posiadane przed wstąpieniem do szkoły, a tem samem zachowują również wszelkie stąd wynikające uprawnienia. W czasie pobytu w szkole nie noszą jednak odznak swych stopni oraz nie są tytułowani wedle stopni; w tej mierze podlegają ogólnym przepisom, stosowanym do uczniów szkoły.

Podchorążowie rezerwy marynarki wojennej, wstępujący do oficerskiej szkoły marynarki wojennej po ukończeniu szkoły podchorążych rezerwy marynarki wojennej, nie korzystają w czasie pobytu w szkole oficerskiej z tytułu podchorążego rezerwy marynarki wojennej, przewidzianego w art. 23.

Art. 93.

Szeregowi uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej przez czas pobytu w szkole nie mogą otrzymać zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego.

Art. 94.

Szeregowy uczeń oficerskiej szkoły marynarki wojennej, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, zostaje przeniesiony do kategorii szeregowych rezerwy marynarki wojennej, przyczem czas pobytu w szkole zalicza się mu na poczet powszechnego obowiązku wojskowego w służbie czynnej.

Szeregowy taki nie może być powołany do służby czynnej nawet w czasie mobilizacji do chwili wygaśnięcia mandatu.

Do szeregowych zawodowych uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej stosuje się art. 81 przyczem czas pobytu w szkole zalicza się im na poczet zobowiązania do służby zawodowej, złożonego w myśl art. 56 lub 57.

Art. 95.

Rodzaje i czas trwania urlopów szeregowych uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej oraz uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczące udzielania urlopów, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 96.

Przepisy dyscyplinarne, wspólne dla szeregowych uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej oraz szeregowych uczniów szkół wojskowych, do czasu ustawowego unormowania ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 97.

Obowiązki i prawa szeregowych uczniów oficerskiej szkoły marynarki wojennej, wynikające z tytułu kształcenia się w tej szkole, ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 98.

Szeregowi - uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej nie dopełniają przez czas pobytu w szkole obowiązku czynnej służby wojskowej, przewidzianego w art. 4 i 49 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 46, poz. 458), a czas spędzony w szkole oficerskiej nie zalicza się im na poczet uprawnień z tytułu wysługi emerytalnej.

Art. 99.

Szeregowi uczniowie oficerskiej szkoły marynarki wojennej w razie opuszczenia szkoły z jakichkolwiek powodów przed jej ukończeniem, względnie przed uzyskaniem stopnia oficerskiego, są zobowiązani, bez względu na wiek i niezależnie od czasu, przebytego w szkole, do odbycia bezpośrednio po opuszczeniu szkoły ustawowego okresu służby czynnej.

Czas wojskowej służby czynnej, odbytej przez uczniów przed wstąpieniem do oficerskiej szkoły marynarki wojennej, zalicza się w stosunku dzień za dzień na poczet powyższego obowiązku.

Całkowite lub częściowe zaliczenie czasu pobytu w szkole na poczet obowiązkowej służby czynnej może nastąpić w wyjątkowych wypadkach na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Szeregowi uczniowie, występujący ze szkoły przed jej ukończeniem, mogą otrzymać tytuł podchorążego rezerwy marynarki wojennej.

Sposób odbywania służby wojskowej przez szeregowych uczniów, wydalonych lub zwolnionych ze szkół marynarki wojennej, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 100.

Szeregowy zawodowy przechodzi z chwilą przyjęcia do oficerskiej szkoły marynarki wojennej z grupy szeregowych zawodowych marynarki wojennej do grupy szeregowych uczniów tej szkoły.

Czas pobytu w szkole nie zalicza się mu na poczet zobowiązania do służby zawodowej, złożonego w myśl art. 56 lub 57, o ile przepis art. 94 nie czyni w tej mierze wyjątku.

Bieg okresu czasu zobowiązania do służby zawodowej ulega przerwie przez czas pobytu szeregowego zawodowego w oficerskiej szkole marynarki wojennej.

Czas pobytu w oficerskiej szkole marynarki wojennej przez szeregowych zawodowych zalicza się im jednak na poczet ich uprawnień: z tytułu wysługi lat, uposażeniowych lub emerytalnych.

Art. 101.

Szeregowy zawodowy marynarki wojennej w razie zwolnienia lub wydalenia z oficerskiej szkoły marynarki wojennej przed jej ukończeniem lub po jej ukończeniu z wynikiem niepomyślnym jest obowiązany bezpośrednio po ukończeniu szkoły do odświadczenia w charakterze szeregowego zawodowego marynarki wojennej pozostałego okresu czasu zobowiązania do służby zawodowej.

Całkowite lub częściowe zaliczenie czasu pobytu w oficerskiej szkole marynarki wojennej na poczet zobowiązania do służby zawodowej może nastąpić w poszczególnych wypadkach z wyjątkowych przyczyn na podstawie decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Szeregowi zawodowi przechodzą z chwilą zwolnienia lub wydalenia z oficerskiej szkoły marynarki wojennej przed jej ukończeniem lub po ukończeniu z wynikiem niepomyślnym do grupy szeregowych zawodowych marynarki wojennej w posiadany poprzednio stopniu, tracąc tytuł podchorążego.

Art. 102.

Absolwenci oficerskiej szkoły marynarki wojennej są obowiązani do odświadczenia w wojskowej służbie zawodowej pewnego okresu czasu, jako ekwiwalentu za koszty studjów, na warunkach jakie określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

TYTUŁ IV.

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE.

Art. 103.

Szeregowi, którzy otrzymali stopnie wojskowe w marynarce wojennej przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie rozkazów Ministra Spraw Wojskowych, zatrzymują nadane im stopnie i tytuły, z wyjątkiem sztabowych bosmanów, którzy zostają przemianowani na starszych bosmanów.

Art. 104.

Szeregowi marynarki wojennej, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostali mianowani przez Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnionych do tego przełożonych szeregowymi zawodowymi, zatrzymują nadane im stopnie i pozostają jako szeregowi zawodowi marynarki wojennej w służbie zawodowej przez okres czasu, na jaki się zobowiązali, przyczem mianowani podmajstrzymi wojskowymi zostają przemianowani na matów, mianowani młodszymi majstrami wojskowymi — na bosmanmatów, mianowani majstrami

wojskowymi — na bosmanów, mianowani starszymi majstrami wojskowymi — na starszych bosmanów.

Po wygaśnięciu zobowiązań szeregowi ci mogą pozostawać w służbie zawodowej w marynarce wojennej na ogólnych zasadach, określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 104a.

Podoficerowie zawodowi, względnie starsi marynarze zawodowi marynarki wojennej, którzy zobowiązali się do służby zawodowej na okresy czasu, określone w art. 56 i 57 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251), mogą na własną prośbę, po wygaśnięciu obecnie obowiązujących zobowiązań do służby zawodowej, odnawiać te zobowiązania do dalszej służby zawodowej na taki okres czasu, by łącznie ze służbą zawodową dotychczasową, wliczając w to także służbę szeregowego nadterminowego, czasokres tej służby wynosił 13 lat.

Dalsze odnawianie zobowiązań następuje w myśl zasad, zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 104b.

Na prośbę podoficera zawodowego, względnie starszego marynarza zawodowego marynarki wojennej, i za jego zgodą mogą dowódcy, wymienieni w art. 63, również przed upływem terminu dotychczasowego zobowiązania odnawiać zobowiązania w myśl zasad, zawartych w art. 104a.

Art. 104c.

Ilekcio rozporządzenie niniejsze, lub też inne ustawy używają określenia: „szeregowi marynarki wojennej” rozumieć przez to należy podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (art. 3), zaś pod określeniem: „bosman floty” rozumieć należy: „chorążymarynarki”.

Art. 105.

Ochotnicy, którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia złożyli zobowiązania do służby ochotniczej w marynarce wojennej, mogą po odbyciu w charakterze ochotników obowiązkowej służby wojskowej, przewidzianej w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym, zostać przemianowani na szeregowych nadterminowych marynarki wojennej na okres czasu, na jaki zobowiązali się przy ochotniczym zaciągu.

TYTUŁ V.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 106.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 107.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.